

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VIII. Nonnulli ipsius accusatores retunduntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

νόμος τοῦ νόμου καὶ οὐκ ἔστιν ἀνάγκη· Ἰακίμο & homo factus est Christus, suo merito hoc sortitus, A ut Prophetateatur, inquit: Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem; propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo letitiae praeparatibus tuis. Decebat siquidem illum qui nunquam ab Origenio separatus est, coexistere Origenio, & una cum ipso conglorificari.

VII. Quod si quis falsis illis Origenis assertionibus commovetur vehementius, sic praefatum cum fuisse sciat, antequam ad explicandum Incarnationis mysterium accederet: Quae quidem in aures humanas proferre, & sermonibus explicare, longe vites vel meriti nostri, vel ingenij ac sermonis excedit. Arbitror autem quia etiam sanctorum Apostolorum supergrediat mensuram: quinimo etiam fortassis totius creaturae caelestium Virtutum eminentior est Sacramenti istius explanatio. De quo nos non temeritate aliqua, sed quomodo ordo loci deposcit, ea magis quae fides nostra continet, quam humanae rationis assertio vindicare solet, quam paucissimis proferemus, suspiciones potius nostras, B quam manifestat aliquas affirmationes in medium proferentes. Quae à Rufino adtexta suspicarer, si non de rebus obscuris disputaturus Origenes ita praefari soleret.

VIII. Nihilominus tamen ne sic quidem multorum criminationibus fuit immunis. Carpit ipsum Theophilus in 1. Pasch. Epist. quod ad animam Christi retulerit istud Pauli Philipp. 2. 7. Non ravinam arbitratus est esse se aequalem Deo, sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens: unde concludit Christi animam aequalem Deo Origenem credidisse, ac aequales proinde hominum animas, quae ejusdem sunt substantiae ac anima Christi, ipsiisque Verbum neutiquam ad terrena, sed solam ejus animam venisse. Atque utinam vel ipsa Origenis verba representasset Theophilus, vel ad ipsa loca unde haec excepta sunt, digitum intendisset; facilius quidem & certius Origenis sensum pervideremus; vereor enim ut vehementi concitatus odio, sic enim erat, satis bona fide cum Adamantio egerit. Certum est, cum semetipsum exinaniret Christus, nihil detrimenti passam ejus divinitatem, sed solam humanitatem laboribus fuisse obnoxiam; cujus cum praecipua pars anima sit, angustias illa sustinuit & dolores, ac exinanita proinde hoc sensu dici potest, & è summo illo felicitatis gradu dejecta, quo positum fuisse illam censuit Origenes, cum irrupto amoris nexu Deo conjuncta, nondum humano corpori sese immerisset. Quod ait ergo Apostolus: Hoc intelligat unusquisque in nobis, quod & in Christo Iesu; qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo, sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, facili negotio explicatur ad mentem Origenis. Christum ait Paulus cum in forma Dei esset, Deoque aequalis, non juxta humanitatem, sed juxta naturam suam divinam; seipsum exinanivisse, & servi formam accepisse, non juxta divinitatem suam, sed juxta humanam naturam, cujus priorem anima locum tenet. Quo referendum illud Christi: Tristis est anima mea usque ad mortem. His in accommodum sensum ita deflexis retunditur Theophili oppugnatio, cum praeterea satis aliunde constet pro certo habuisse Origenem Verbum Dei carnem in Christo fuisse factum. Millium instar erit unum id ejus testimonium è Proemio in libr. De princip. Species vero eorum quae per predicationem Apostolicam manifeste traduntur, istae sunt quia Iesus Christus ipse qui venit, ante omnem creaturam natus ex Patre est. Qui cum in omnium conditione Patri ministrasset (per ipsum enim omnia facta sunt) novissimis temporibus seipsum exinanivens homo factus est: incarnatus est cum Deus esset, & homo mansit quod Deus erat, &c. Nisi quis forte haec à Rufino depravata causetur. His subnectit Theophilus, cum dixerit Origenes Verbum dictam Deo de Verbo, quod animarum amor in Deum, & charitas retraxerit, persuasum ei consequenter fuisse animam Christi pristinum remississe amoris in Deum fervorem. Futilis ac nugatoria hominis impotentis cavillatio. Cui consimilem alteram habet Guido Carmelita, cuique adsonat ista Paganini Gaudentij ratiocinatio. Anima propter peccata, juxta Origenem, corpora subeunt; anima ergo Christi peccatum admisit. Ac si quis illud Prophetarum: Omnis homo mendax, usurpantem nunc aliquem velut sacrilegum redarguat, quod Christus homo sit, ac mendacem proinde dixerit. Ac si non aliquas etiam animas ad officia hominibus exhibenda deputasse Deum Origenes sibi finxerit, ut inferius demonstrabimus. Iustinianus vero hoc ipsum Origenis delirium exagitans in Epistola ad Menam, his Athanasij utitur verbis: ἐνώπιον ἀπαγορεύον) ἐκείνῳ παρὰ τὴν εἰρημολογίαν τὴν ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἁγίῳ καὶ ἐν τῷ πνεύματι ἁγίῳ. Merito sese damnabunt omnes qui existimant ante Mariam esse carnem quae ex ea est; ac ante eam habuisse animam humanam Deum Verbum, & in ea ante adventum semper fuisse. Quibus non tam perstringi videtur Origenes, quam Apelles, alijque qui Christum de caelo carnem detulisse censabant. In nefarium autem Origenis, quod exposuimus, dogma secundum suum & tertium intentat anathematismum Iustinianus ad calcem Epistolae ejusdem ad Menam. Quod ad illam spectat animarum ἀειπαροῦσιν, unde haec Origenis manaverunt de anima Christi commenta, de ea infra disputabimus. Inde sane pestiferam haeresim suam constasse videtur Theodorus Mopsuestenus, & post eum Nestorius; inde & adductum Eutychem conjectat Leo Papa in Epistola ad Iulianum Coensem, ut duplicem Christi na-

Quid Carm. in Summa de Her. in Hav. Origenis. Gaudent. in libr. De comparatione Dogmat. Origenis in Philosophia Platonic. cap. 35. Athanasij in Epistol. ad Euzebium.

F

A turam *αὐτὸν ἰσχυρῶς* fuisse affirmaret, quasi animam illius tunc in cœlo fuisse crederet.

Offensionem autem non haberet, quod dixit Origenes, quemadmodum homo ille, qui Verbo in una persona conjunctus est, Deum in se suscepit, ita nos quoque pro rata esse posse Dei participes, si gratia illud divinæ, non proprijs meritis acceptum retulisset: sic enim Augustinus libr. De prædestinatione Sanctorum cap. 15. *Sicut ergo prædestinatus est ille unus, ut caput nostrum esset, ita multi prædestinati sumus, ut membra ejus essemus.* Item: *Ea gratia fit ab initio fidei sua homo quicumque Christianus, qua gratia homo ille ab initio factus est Christus.*

IX. Memoria prodidit Theophilus Alexandrinus in prima Paschali, & apud Theodoretum in Dialogo, cui titulus *αὐτοψία*, censuisse Origenem animam quam assumpsit Filius Dei, & ipsum Dei Filium unum esse, quemadmodum Pater & Filius unum sunt. Hinc B illi commoda vexandi ibidem Theophilus de animæ Christi dignitate recte aliquando sensisse Origenem, eamque Deo Verbo inferiorem credidisse. Præterea cum animam Christi & Verbum unum esse docuit, quemadmodum Pater & Filius unum sunt; non unum esse voluit eadem unitate in specie, sed eadem unitate in genere. Vnitas enim Patris & Filij in eo convenit cum unitate Verbi & animæ, quod ad idem genus, unitatem nempe utraque referatur: in eo autem differunt, quod unitas Patris & Filij sit unitas natura, unitas essentia; unitas vero Verbi & animæ, sit unitas hypostatica, unitas persona. Quemadmodum enim cum Solem pulchrum dico, & domum pulchram; utriusque pulchritudinem eandem dico genere, discrepantem specie; alia quippe est domus pulchritudo, alia Solis: pessime enimvero mecum egerit, si quis inde me lumen domui tribuisset; Soli fundamentum, contignationes, & fastigium calumnieret. Nec fictitiam esse & frivolum hanc distinctionem ostendit illud Athanasij in Symbolo: *Sicut anima rationalis & caro unus est homo, ita Deus & homo unus est Christus.* Nam cum anima constet homo & corpore, tamquam partibus unum aliquid efficientibus; Deus autem & homo, non tamquam partes Christum constituent; fieri enim non potest Deum esse partem totius alicujus; falsum erit Deum & hominem unum esse Christum, sicut anima rationalis & caro unus est homo; nisi eandem repetamus distinctionem quam supra adhibuimus, Deum & hominem unum esse dicentes Christum eadem unitate in genere, qua anima rationalis & corpus est homo; at non eadem unitate in specie.

D X. Gennadius Massiliensis in libro De dogmatibus, quem Augustino quidem falso adscripserunt cap. 2. sic scribit: *Natus est ergo Dei Filius ex homine, & non per hominem; id est, non ex viri coitu, sicut Ebion dicit: sed carnem ex Virginis corpore trahens, & non de cælo secum afferens, sicut Marcion, Origenes, & Ebion affirmant.* Quæ si ad examen revocemus, fidem amittent. Falsum quippe est arbitratum Marcionem carnem de cælo Christum attulisse. Sensit ille quidem, præceptorem suum Cerdonem assecutus, quidquid actum in terris à Christo, & administratum est, specie tantum, non revera gestum fuisse; nec veram induisse carnem, sed apparentem. Quem errorem in proxime sequentibus cum Gennadius ipse confuteret, hic vero intactum prætermitat, intellexit haud dubie verum ac solidum corpus Christo à Marcione fuisse tributum, contradicendum alioquin hoc quoque loco, si falsum corpus Christo adscripserit ipsum existimasset.

E Simile quidpiam de Marcione scriptum reliquit Vigilii libr. 3. contra Eutychem. *Eutycheiana hæresis in id impietatis prolapsa est errore, ut non solum Verbi & carnis unam credat esse naturam: verum etiam hanc eandem carnem non de sacro Maria virginis corpore adsumtam, sed de cælo dicit, juxta infandum Valentini & Marcionis errorem, fuisse deductam.* Ita pertinaciter Verbum carnem asserens factum, ut per Virginem, ac si aqua per fistulam transisse videatur; non tamen ut de Virgine aliquid quod nostri sit generis, adsumpsisse videatur. At falsum esse carnem solidam in Christo Marcionem agnovisse declarant Tertullianus, & Philastrius; Epiphanius, Tertull. l. 3.

& Theodoretus. Nec verius est persuasum illud fuisse Origeni, quod ei assingit Gennadius: *verba siquidem ejus hæc sunt Homil. 14. in Luc. Quod quidem & adversus eos facit, qui negant Dominum nostrum humanum habuisse corpus, sed celestibus & spiritualibus fuisse contextam. Si enim carn. Chr. de celestibus, & ut illi falso adserunt, de Syderibus, & alia quadam sublimiori, spiritalique natura corpus*

F *ejus fuerit, respondeant quare, &c.* Homilia quoque 17. in eundem Evangelistam, ad id quod habetur, cap. 2. v. 34. *Et in signum cui contradicetur: Omnibus que narrat historia de Salvatore, contradicetur. Virgo mater est, signum est cui contradicetur. Marcionista contradicunt huic signo, & aiunt penitus eum de muliere non esse generatum: Ebionita contradicunt signo, dicentes ex viro & muliere ita natum esse, ut nos quoque nascimur. Habuit corpus humanum, & hoc signum est cui contradicetur, alij enim dicunt eum venisse de cælis.* Hoc vero errore penitus implicatum fuisse Eutychem confirmat Fulgentius Respons. 4. ad Ferrandum Diacon. Huic præluserat Apelles, cujus infaniam illam exponit Epiphanius Her. 44. cap. 2. & Theodoretus libr. 1. Fab. Haret. cap. 25. Apellitas autem veneno suo Orientem inficientes coercuit Origenes, uti in ejus vita declaravimus: necdum in eorum vaxordiam consensit.